

N:o 79.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 april 1906.

— — — — — Andra Kammaren den 21 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående undervisning i hälsolära vid rikets offentliga skolor.

(Första Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 3.)

(Andra Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 1.)

Till Konungen.

Uti en inom Riksdagen väckt motion har framhållits önskvärdheten däraf, att undervisningen i hälsolära i de offentliga skolorna i riket ordnades på ett sätt, som bättre än nu är förhållandet motsvarade dess ändamål.

Kännenheten om människokroppens byggnad och lifsförrättningar samt om hufvudvillkoren för kroppens rätta vård är en kunskap af synnerligen stort praktiskt värde för hvarje samhällsmedlem. Det lider intet tvifvel, att mycken förvändhet i människors lefnadssätt och mycken af sådan förvändhet vållad ohälsa har sin rot i okunnighet samt skulle kunnat förekommas genom en i rätt tid meddelad undervisning om grundvillkoren för ett sundt lefnadssätt.

Insikten härom är ingalunda ny. Redan långt före detta har den uppfattning gjorts sig gällande, att hälsoläran är ett ämne, hvarest ungdomen borde erhålla undervisning, och man har äfven vidtagit åtgärder för att bringa en sådan undervisning till stånd.

Såväl vid våra högre läroanstalter som vid våra folkskolor meddelas för närvarande på grund af fastställda undervisningsplaner eller eljest gifna föreskrifter undervisning rörande människokroppens byggnad och de olika organens förrättningar äfvensom angående de rusgifvande ämnenas natur och verkningar, hvilken sistnämnda undervisning ju bör anses utgöra en speciell del af hälsoläran. I den egentliga folkskolan skall dessutom enligt den för denna skola gällande normalplanen ifrågavarande undervisning utsträckas till att omfatta jämväl de narkotiska ämnena.

Ehuru hälsoläran sålunda såsom undervisningsämne redan fått en viss plats i våra allmänna skolor, måste emellertid å andra sidan erkännas, att undervisningen i detta ämne ingalunda hittills blifvit tillgodosedda i samma grad, som ämnets betydelse kräfver.

Ett steg till främjandet af en mera tillfredsställande undervisning i hälsolära har visserligen tagits genom ett af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk nyligen utarbetadt förslag till undervisningsplan för realskolan. Genom de vid denna plan fogade »metodiska anvisningar» hafva nämligen närmare bestämmelser meddelats beträffande undervisningen i hälsolära i realskolans sjätte klass. Ifrågavarande undervisningsplan har dock ännu ej vunnit stadfästelse och afser för öfrigt blott ett enda slag af undervisningsanstalter.

Orsaken till att undervisningen i hälsolära hittills icke kan anses hafva erhållit den ställning eller omfattning, som den med hänsyn till sin betydelse bör hafva, ligger enligt Riksdagens åsikt till någon del i den omständigheten, att de bestämmelser, hvilka meddelats rörande undervisningen i detta ämne, erhållit en alltför knapphändig affattning. Liksom i fråga om andra läroämnen böra också beträffande hälsoläran till ledning för läraren närmare anvisningar gifvas om hvad vid undervisningen företrädesvis bör meddelas. Af en naken föreskrift, att undervisning i det eller det ämnet skall meddelas, kan man i själfva verket ej vänta synnerligt resultat. Liksom beträffande öfriga grenar af naturkunnigheten böra ock i fråga om hälsoläran bestämda läroplaner upprättas för olika slag af undervisningsanstalter. Det är emellertid tydligtvis ej nog, att studieplanerna uppgöras med hänsyn till undervisningen i hälsolära, utan för att denna undervisning må varda rätt fruktbringande fordras äfven, att de läroböcker, som vid undervisningen användas, omarbetas i de delar de beröra hälsoläran samt att för såväl högre som lägre skolor beredes tillgång på lärare och lärarinnor med nödig utbildning för att rätt leda undervisningen i ämnet.

Riksdagen håller emellertid före, att de åtgärder, som böra vidtagas för främjande af undervisningen i hälsolära, icke lämpligen böra sträcka sig därhän, att hälsoläran erhåller en alldeles särskild plats å skolornas läsordningar med ett visst timantal för hvarje vecka. Fortfarande som hittills torde ifrågavarande undervisning böra betraktas såsom en gren af undervisningen i naturkunnighet och meddelas under de åt detta ämne anslagna lärotimmarna.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder i syfte, att undervisningen i hälsolära vid våra offentliga skolor måtte blifva bättre tillgodosedd än hittills varit fallet.

Stockholm den 21 april 1906.

Med undersåtlig vörndnad.